

Metoderapport til SKUP

Journalister: Anders Wennersberg Hagen og Ebbe Aarvåg

Tittel på prosjektet: Juryen under lupen

Hvor og når publisert: Artikkene er publisert i Dagbladet i perioden 12.06 – 12.07 .2002

Redaksjon/adresse:

Dagbladet, nyhetsavdelingen

Postboks 1184 Sentrum, 0107 Oslo

Telefon: 22 31 06 00

Journalistens adresse og telefonnummer:

Anders Wennersberg Hagen, Dagbladet, nyhetsavdelingen,

Postboks 1184 Sentrum, 0107 Oslo

Telefon: 22 31 06 00, mobil 91 60 04 84

E-mail: anders.hagen@dagbladet.no

INNHALDSFORTEGNELSE

1) Hvordan arbeidet kom i gang, og ideen som startet det hele?	s.3
2) Den sentrale problemstilling ved starten av prosjektet	s.3
3) Endringer av problemstillingen underveis	s.3
3.1 Skjevheter	
3.2 Systemfeil	
3.3 Debatt	
3.4 Prosjekter som handlet om jurymedlemmenes egen opplevelse av juryordningen	
3.5 Prosjekter som ble startet, men fikk redusert omfang, eller aldri gjennomført	
3.6 Nyhetsdekning	
3.7 Bruk av ekstern kompetanse for formidling av undersøkelse	
4) Organiseringen av arbeidet	s.6
4.1 Menneskelige ressurser	
4.2 Datainnsamling- og behandling	
4.3 Identifikasjon av et representativt utvalg	
4.4 Access-databasen	
4.5 MMI-undersøkelsen	
4.6 Andre undersøkelsesmetoden	
5) Kilder og kildebruk	s.11
6) Metodikk og systematikk	s.12
7) Tidsforbruk	s.13
8) Spesielle erfaringer	s.13
8.1 Problemer og utfordringer	
8.2 Gleder og positive overraskelser	
9) Konsekvenser av prosjektet	s.15
10) Signatur	s.15

Redgjørelse for arbeidet

1. Når og hvordan kom arbeidet i gang, og hva var ideen som startet det hele?

Prosjektet startet ikke ved en tilfeldighet. Jeg ble innkalt til et møte sammen med tre andre journalister på nyhetsredaktørens kontor den 29. Januar 2002 klokka 12. Tema var et reportasjeprosjekt som nyhetsredaktør John Arne Markussen ønsket i Dagbladet.

Dette skjedde i tiden da juryordningen var diskutert i offentligheten. Vi stod foran to store jurysaker, Orderudsaken og Baneheiasaken, som ble ført lagmannsretten i fjor. Det var duket for en ny debatt om rettssystemet som skulle behandle disse vanskelige sakene, en diskusjon som med ujevne mellomrom har preget den offentlige debatten, særlig etter at lagretter har kommet med overraskende kjennelser. Vi visste at lekdommerutvalget, oppnevnt av justisdepartementet, jobbet med en gjennomgang av lekdommerinstituttet. Vi ønsket å publisere prosjektet i forkant av lekdommerutvalgets offentliggjøring, for å få aktualitet og timing til vårt prosjekt.

2. Hva var den sentrale problemstilling ved starten av prosjektet?

Det mye omdiskuterte dogmet om at ”vi skal dømmes av likemenn” har ligget til grunn for lekmannsordningen siden forrige århundre. Dommere skal velges av folket, og de skal på noen måte utgjøre de tiltaltes likemenn, først og fremst ved at lekdommerne er representative for det norske folk på viktige områder som yrke, alder og inntekt.

Det fantes rundt bordet en oppfatning om at dette ikke lenger var gjeldende i praksis. Noen grupper virket overrepresentert i juryene. Derfor ble vår hypotese som følger:

”Vi dømmes ikke av likemenn.”

Vi hadde en oppfatning om at norske jurymedlemmer svært ofte passet inn i stereotypiene: De var middelaldrende og eldre, de var kommuneansatte, de hadde høy inntekt og de stammet ofte fra den politiske venstresiden. (Ap og SV). De var alle etnisk norske, mens de tiltalte de skulle dømme ofte var utlendinger. De var med andre ord ikke representative for folket de var satt til å dømme.

Dette var hovedproblemstillingen gjennom hele prosjektet, men allerede på det første møtet ble ambisjonene utvidet. Vi ønsket å si noe om hvordan rettssystemet ble oppfattet av lekdommerne selv, og vi ønsket å si noe om hvilken autoritet og støtte ordningen hadde blant lekdommerne, og blant folk generelt. Vi ønsket å finne ut om ordningen fremdeles hadde legitimitet i folket.

Vi ønsket også å vekke og målbære en debatt om rettsordningen her i avisa. Vi ønsket å formidle debatten gjennom de menneskene som hadde blitt berørt av systemet på ulike måter. Mitt oppdrag da jeg forlot møtet var: Gransk den norske juryordningen og finn ut om vi dømmes av likemenn, og om ordningen fremdeles har legitimitet i folket.

3. Ble problemstillingen endret underveis? I så fall, hvorfor og hvordan?

De sentrale problemstillingene ble ikke endret underveis, men det ble formulert en rekke nye prosjekter innenfor rammen av hovedproblemstillingen.

Dette er en oversikt over de ulike underprosjektene i juryprosjektet, og deres skjebne. Jeg ga alle prosjektene egne navn underveis, og samlet dokumentene og filene i hvert prosjekt egne mapper merket med det respektive prosjektnavnet.

3.1 Skjevheter: Et av hovedmålene med prosjektet var å søke å påvise skjevheter mellom de valgte lekdommernes demografiske trekk, og befolkningen generelt. Vi hadde debattert om befolkningsgjennomsnittet er et godt mål for om lekdommerne er representative, men vi fant ingen annen god variabel en gjennomsnittstallene. Gjennomsnittstallene som vi målte lekdommerne mot, hentet vi hos Statistisk Sentralbyrå.

Dette er de ulike prosjektene som inngikk i prosessen med å sammenlikne lekdommerne med befolkningen.

- 3.1.1 **YRKE-prosjektet:** Vi ville finne ut hva jurymedlemmene jobber med, og om noen yrkesgrupper eller yrkessektorer var over- og underrepresentert.
- 3.1.2 **ALDER-prosjektet:** Vi ville vite hvordan aldersfordelingen blant jurymedlemmene var, for å finne om noen aldersgrupper var over- eller underrepresentert
- 3.1.3 **UTLENDING-prosjektet.** Vi visste at det tidligere hadde fantes et voldsomt misforhold mellom antallet tiltalte og antallet jurymedlemmer med utenlandsk bakgrunn. Vi gransket dette.
- 3.1.4 **INNTEKT-prosjektet:** Hypotesen var at jurymedlemmene har langt høyere inntekt enn gjennomsnittet av befolkningen.
- 3.1.5 **POLITIKK-prosjektet:** Vi ville undersøke om jurymedlemmene var mer politisk aktive, og om de politisk gjenspeilet befolkningen.

3.2 Systemfeil

- 3.2.1 **UTVALG-prosjektet:** Vi ønsket å identifisere svakheter og systematiske feil ved rutinene og det praktiske utvalget av hvem som skal være lekdommere.
- 3.2.2 **UTTREKK-prosjektet:** Vi ville undersøke om det var riktig at dataprogrammet som trekker ut lekdommere til de enkelte rettssaker har systematiske feil som skaper skjevheter i juryene.
- 3.2.3 **TILSIDESATT-prosjektet:** Vi undersøkte om juryen oftere enn tidligere ble overprøvd og satt til side av fagdommerne.

3.3 Debatt

- 3.3.1 **DEBATT-prosjektet:** Vi ønsket å la sentrale aktører, jurister, advokater, politikere og andre samfunnsaktører komme til orde i spaltene, og dele sine synspunkter og meninger om juryordningen. Dette ble gjort gjennom intervjuer. Journalist Gro Rognmo gjorde en stor innsats i dette prosjektet. Serien ble avsluttet med et utspill fra riksadvokaten.
- 3.3.2 **DESILLUSJONERT-prosjektet:** Prosjektets navn er villedende, men det var nå det jeg kalte det da vi bestemte oss for å gjøre det følgende: Vi ønsket å gjennom hele serien snakke med jurymedlemmer og juryformenn som hadde tjenestegjort i store saker. Vi ønsket historier og uttalelser om juryordningen, og at vi fikk ta del i deres erfaringer. Vi intervjuet også en rekke jurymedlemmer som var ”ekstreme”. Vi intervjuet den yngste på 18 år, den eldste på 80, og den rikeste, med 20 millioner i banken, alt for å få ulike perspektiver på juryordningen. Heldigvis var langt fra alle desillusjonerte, og det var aldri vårt mål å bare å gi rom til de som ikke var fornøyd med juryordningen.
- 3.3.3 **PRESSE-prosjektet:** Etter Orderudsaken var det mye diskusjon om hvorvidt presseomtale påvirket jurymedlemmene. Vi spurte dem, og fant at pressen hadde liten påvirkningskraft på lekdommerne.

3.4 Prosjekter som handlet om jurymedlemmenes egen opplevelse av juryordningen.

- 3.4.1 **TILLIT-prosjektet:** Mener jurymedlemmene at ordningen de selv tjenestegjør i fungerer, og har de tillit til at juryordningen er rettferdig? Vi kunne fortelle at en

fjerdedel mener at juryordningen har svakheter som kan være en trussel mot rettssikkerheten.

- 3.4.2 **ORDNING-prosjektet:** Vi ville si noe om hvilken rettsordning jurymedlemmene som hadde erfaring med både jury og utvidet meddomsrett, foretrakk. Foretrakk de juryen eller den utvidede meddomsretten?
- 3.4.3 **TAUSHET-prosjektet:** Etter lekkasjer fra Orderud-juryen ville vi vite hva jurymedlemmene mente om å uttale seg offentlig om rettssaker.
- 3.4.4 **AKTØR-prosjektet:** Vi ville vite hvem jurymedlemmene mente hadde størst påvirkningskraft og innflytelse i rettssalen.
- 3.4.5 **FØLELSE-prosjektet:** Hva følte jurymedlemmene om sin tjeneste: Tok de lett eller alvorlig på det? Var det bare behagelig å dømme andre? Hva får rettssakene dem til å føle?.
- 3.4.6 **KRANGEL-prosjektet:** Hvor ofte er juryene delte? Hvor mye krangel er det mellom jurymedlemmene på bakrommet? Hvor ofte får de trusler i forbindelse med sitt virke?
- 3.4.7 **DOMMER-prosjektet:** Det var påstått at fagdommerne hadde utilbørlig makt over jurymedlemmene. Vi spurte jurymedlemmene om deres opplevelse av dette.
- 3.4.8 **STRAFF-prosjektet:** Vi ville vite om jurymedlemmene mente om straffenivået i rettssystemet.

3.5 Prosjekter som ble startet, men fikk redusert omfang, eller aldri gjennomført

- 3.5.1 **PROFFDOMMER-prosjektet:** Noen jurymedlemmene som har sittet 8 ganger i juryen de siste to årene. Med så mange rettssaker, vil man oppnå en grad av profesjonalitet som lekmann, som kanskje ikke er ønskelig. Prosjektet ble en notis. Tallene var klare, hentet fra vårt eget materiale, men vi lyktes aldri å få tak i mannen som hadde åtte saker på to år, og saken måtte nedprioriteres.
- 3.5.2 **HISTORIE- prosjektet:** Jeg ønsket rask gjennomgang av hvordan juryordningen har blitt til, blitt debattert, blitt forslått nedlagt, men alltid har overlevd. Den kom aldri i gang.
- 3.5.3 **JURYMEDLEM-prosjektet:** Vi ville intervjuet et større antall jurymedlemmer. Målet var å få sitater og gullkorn til å krydre med sakene med, samt å finne jurymedlemmer som stiller opp med navn og bilde. Vi ringte 30 jurymedlemmer i forbindelse med research til MMI-undersøkelsen, men vi fikk alt vi trengte gjennom det åpne spørsmålet i spørreundersøkelsen, så selve prosjektet løste seg selv. Resultatet ble den faste spalten ”juryens stemme” som ga sitater fra jurymedlemmene hver dag gjennom serien. Men det var et annet stort prosjekt: Å taste inn 600 ark med håndskrevne kommentarer i Excel, for å se om det var noen temaer som gikk igjen ofte. Et eksempel på et slik ark er vedlegg 9.
- 3.5.4 **KRONIKK-prosjektet:** Jeg ønsket å invitere jurister og andre til å skrive kommentarer og kronikker underveis i serien. Jeg snakket med en del kilder om dette, men det kokte bort.
- 3.5.5 **GEOGRAFI-prosjektet:** Vi ville prøve å identifisere forskjeller mellom jurymedlemmene i de seks landsdelene dekket av lagdømmene, for å se om det var forskjeller i hvordan de dømmer. Dette prosjektet hadde alle data klare, men ble nedprioritert på grunn av mangel på tid, og for mye stoff.
- 3.5.6 **ORDFØRER-prosjektet:** Jeg hadde en ide om at kommunenes ordførere var overrepresentert i juryene. Vi begynte å sjekke ved hjelp av kommuneforlagets kommunenøkkel på nettet, men nettsiden var ustabil og ofte utilgjengelig, og til slutt gadd jeg ikke mer. Nå tror jeg også at hypotesen er helt feil.

3.6 Nyhetsdekning:

Underveis i prosjektet dukket det opp nyheter som passet naturlig inn i artikkelserien. Disse var ikke planlagt, men i en levende avis, er det nødvendig å kaste seg rundt når en god historie dukket opp. Det beste eksempelet er nyheten om at jurymedlemmer ikke vandelsjekkes, på trykk fredag 14. Juni.

3.7 Bruk av ekstern kompetanse for formidling av undersøkelse

Ett av de metodiske grepene for å gjennomføre underprosjektene, var involveringen av MMI (Markeds- og Mediainstituttet, en markedsanalysebedrift.) for å skaffe relevante data og opplysninger.

Det er viktig å understreke at vi ikke brukte MMI til å lage en spørreundersøkelse. Vi utformet selv et omfattende spørsmålsskjema som ble formidlet til 1300 jurymedlemmer, med henblikk i å lage et materiale vi kunne bearbeide statistisk. MMI sto for formidlingen av denne, samt rådatabehandling i etterkant. Vi laget med andre ord undersøkelsen selv.

Bakgrunnen for dette ønsket, var at vi så at de statistiske data vi hadde ville si lite om jurymedlemmenes egen opplevelse av juryordningen. Vi ønsket og å si noe om psykologien i juryrommet: Om det var strid og krangel mellom lekdommerne, om de opplevde at det skjedde justismord o.l. Etter noen forespørsler hos MMI, gikk jeg til nyhetsredaktøren rundt den 20. Februar. Vi fikk klarsignal til en slik undersøkelse.

4. Organiseringen av arbeidet

4.1 Menneskelige ressurser tilknyttet prosjektet

I utgangspunktet skulle undertegnede og en annen journalist jobbe sammen, men den andre journalisten følte seg ukomfortabel ved utsiktene til et langt prosjekt, og det ble opp til meg alene å drive prosjektet fram. Men jeg hadde gode støttespillere. Researcher Ebbe Aarvåg i faktaavdelingen ble min nærmeste samarbeidspartner. I innsamlingen og bearbeidelsen av innsamlede data, var hans kompetanse uvurderlig. Men vi skjønnte at våre dataferdigheter var for begrenset i forhold til det arbeid vi måtte gjøre for å få data som vi kunne bruke journalistisk. Derfor gikk vi til et skritt som, etter det jeg vet, er unikt i norsk presse. Vi gikk til avisens egen IKT-avdeling (dataavdelingen) og hentet kompetanse derfra. Lars Hovik fra IKT-avdelingen bygget på oppdrag fra oss en relasjonsdatabase i programmet Microsoft Access, som også er unik, slik den foreligger.

Vi skulle jobbe med en rekke datasett, informasjon fra en rekke databaser og innsamlede materialer, og vi skaffet kompetansen prosjektet behøvde fra ikke-journalister.

4.1.1 Det er i datainnsamlingen og databehandlingen dette prosjektets styrke ligger. Vi samlet inn mer data om jurymedlemmer og juryordningen enn noen tidligere liknende prosjekter, de være seg utført av journalister, myndighetene, eller rettsvesenet selv. Prosjektet fikk derfor autoritet. Resultatene er kjøpt inn av Justisdepartementets lovavdeling, og ble på oppfordring gitt til juridisk fakultet ved Universitetet i Oslo, der det er tatt i bruk i forskning. Mer om dette i det senere avsnitt om konsekvensene av prosjektet.

4.2 Datainnsamling og -behandling

4.2.1 Denne rapporten handler i hovedsak om metodene som er benyttet. Vi mener å ha brukt og utviklet metoder som har tatt datastøttet journalistikk ett skritt videre. Vi er ikke kjent med prosjekter der databasebygging har blitt brukt i samme omfang. Derfor vil følgende

redegjørelse for datainnsamling og organisering bli noe omfattende, men prosjektets styrker vil ikke bli forklart tilstrekkelig dersom man beskriver metodene for hastig.

4.2.2 Vi ønsket å lage en database som inneholdt bl.a. navn, adresse, yrke, fødselsdato, kjønn, likningsdata og antall saker jurymedlemmene hadde dømt i. Ut fra en slik database kunne vi både levere adresselister til MMI for utsending av spørreskjemaene, samt lage statistikk på kjønn, alder, inntektsforhold. Databasen skulle være av en slik karakter at dersom vi ønsket å gjøre en ny undersøkelse med de data vi hadde samlet inn, kunne vi gjøre nye spørringer til databasen. Vi ønsket oss ikke bare et sted å putte tallene, vi ønsket oss et levende og omfattende journalistisk verktøy.

4.2.3 Vår første oppgave var å samle inn data om jurymedlemmene. Det finnes et offentlig register over disse, som administreres av RIFT (Rettsvesenet IT og fagtjeneste). De var tydelig ikke vant til å bli spurt om å utlevere sine data, for de lå ikke lett tilgjengelig noe sted. Da vi kontaktet dem fikk vi beskjed om at opplysningene om lekdommerne var offentlige, men at det ville ta omkring ti arbeidstimer å oversende dem i et Excel-format. Dette ville koste 10.000 kroner, noe som senere viste seg å bli 12.000 pluss moms. Da vi fikk RIFT-dataene etter tre uker, viste det seg at de var tilnærmet ubrukelige. De var ikke oppdatert de siste fire årene, noen poster ikke på ti år. Der fantes døde lekdommere, og jurymedlemmer som hadde sluttet sitt virke. Adresser og telefonnummer var feil. Mange lekdommere var oppført to og tre ganger. Fødselsdatoer var feil! I tillegg manglet det informasjon om tusenvis av lekdommere. Det verste problemet var likevel de mange, mange feilstavingene i jurymedlemmenes navn. Dette var det offentlige registeret over lekdommerne. Det var et trist syn, og da registeret senere ble koblet opp mot datasettet vi utarbeidet selv. Det viste seg at bare noen få hundre av postene i datasettet var korrekte.

4.2.4 Vi bestemte oss for at vi måtte få korrekte og pålitelige data om jurymedlemmene fra andre kilder, og offentlige opplysninger var ubrukelige. Ved oppringning til alle de seks lagmannsrettene, viste det seg at retten beholder listene over de 16 utrukne jurymedlemmene i hver rettsak. Disse listene er et papirark som dommeren ofte kroter på, de er håndskrevne, med piler og nummerering. Men de er presise. På listene står navn, nummer, yrke og kommune til de 16 jurymedlemmene. Et eksempel på en slik liste er vedlegg 8. Men listene finnes ikke i noe velordnet arkiv. De ligger i mappen sammen med dommene fra de enkelte jurysakene, som ikke er offentlig. Derfor måtte vi for fire lagmannsretter betale overtid til rettsbetjenter som samlet materialet. Det kostet til sammen 6000 kroner, men tatt i betraktning pengene som var kastet ut av vinduet til RIFT, viste det seg å være vel anvendte penger.

4.2.4 Etter to måneders arbeid hadde vi brukbare data i hus, men de var langt fra brukbare. De 600 A4-arkene måtte konverteres til et format der dataene kunne bearbeides. Det tok en måned med punching av navn og nummer på 6000 navn, yrker, kommuner og jurynummer før dataene var i orden. Redaksjonsassistenter tok sin del av jobben, med undertegnede regner med å ha tastet inn om lag 3000 poster.

Datasettet kalte vi PUNCHA-data, fordi det var tastet inn. Datasettet var oppdatert og brukbart.

- Det var navnene til tusenvis av jurymedlemmer som hadde tjenestegjort i de to siste årene.
- Med yrkesangivelsene kunne man lage statistikk av hvilke yrker jurymedlemmene hadde
- Ved hjelp av saksnumrene kunne vi se hvilke saker de enkelte jurymedlemmer hadde tjenestegjort i.
- Datasettene kunne kobles videre med ytterligere databaser for å kunne lage ytterligere statistiske undersøkelser.

- Punchingen var også nyttig av en annen grunn. Vi identifiserte fremmedkulturelle lekdommere ved å se på navnene til den enkelte jurymedlem. Det fantes på det tidspunktet ingen oversikt over fremmedkulturelle lekdommere, men da vi var ferdig med punchingen hadde vi det. Etter å ha konferert med lagmannsrettene og justisdepartementet følte vi oss trygge at dette var den beste oversikten det er mulig å kaffe over fremmedkulturelle lekdommere.

4.2.5 Vi hadde altså i utgangspunktet to sett med data: Det var navnene til tusenvis av jurymedlemmer som hadde tjenestegjort i de to siste årene.

- RIFT-data som inneholdt alle som var registrert i jurypoolen, til sammen 18000 navn.
- PUNCHA-data fra lagmannsrettene.

Det var store problemer med kvaliteten på begge datasettene. De fra RIFT inneholdt som nevnt mange dobbeltregistreringer, feilstava navn, ufullstendige adresser og manglende og feilaktige enkeltopplysninger (som fødselsdato, adresse). De dataene som var tasta inn mangla fødselsdato og adresser på jurymedlemmene, og sjølsagt en god del feilstavinger.

De to datasettene måtte samkjøres og ”vaskes”, dvs. fjerne dobbeltforekomster, supplere manglende data, og korrigere feilaktige data. Databasen(e) ble laget i Access, av Lars Hovik fra IKT-avdelingen.

4.2.6 De to datasettene ble koblet, og rensa for dobbeltforekomster. Andre informasjonselementer som trengtes ble henta fra ulike systemer:

- Korrekte postnumre og poststeder ble henta inn fra Dagbladets forhandlersystem,
- Kommunenumre ble henta fra likningsdataene, som ligger i et annet internt system (SIFT).

Etter denne operasjonen satt vi igjen med 3167 navn, som vi hadde de nødvendige informasjonene om. De som ble sortert vekk (rundt 100) i denne operasjonen ble sjekka for å se om enkelte lagretter var overrepresentert, eller om det var andre systematiske feil eller problemer (det var ikke tilfelle).

4.3 Identifikasjon av et representativt utvalg

4.3.1 De ca. 3000 ble sendt MMI, som kunne trekke ut de ca. 1300 jurymedlemmene som spørreskjemaet til sist ble sendt ut til ble sendt ut til. Deretter laget vi et system for å koble de data vi hadde om de 3000 bekreftede lekdommerne til deres likningsdata. Produktet av den kjøringa ble ei liste som inneholdt jurymedlemmene, og deres

- Likningsinntekt
- Formue
- Betalt skatt

for siste tilgjengelige likningsår (2000). Også her måtte det gjøres en manuell jobb med 179 navn for å få lista komplett. Vi lyktes med å finne alle – ingen ble forkasta i denne operasjonen. Denne lista ble så lagt tilbake i Access-databasen for å samle all informasjon ett sted, og for å kunne lage statistikk.

4.3.2 Vi sto også overfor et annet problem. Vi ønsket å si noe om hvilke yrker som var overrepresentert/underrepresentert blant lekdommerne, men vi hadde omtrent 1500 yrkesbetegnelser på de 3000 lekdommerne. Derfor brukte vi Access og laget yrkeskategorier. Ved koding av hver enkelt av de tre tusen jurymedlemmene, ble de samlet til om lag 40

yrkeskategorier. Det fantes om lag 20 ulike typer sykepleiere, og disse ble samlet i kategorien ”sykepleier”. Det samme gjorde jeg med andre yrkeskategorier. På den måten fikk vi håndterbare yrkesdata. Liknende prosesser ble gjort med andre datatyper.

Til sist satt vi igjen med en datamengde som var meget omfattende, men vi ville være helt sikker på at den var korrekt. Vi bestemte oss for å ta stikkprøver på to prosent av datamaterialet, og brukte nummeropplysningen og den interne likningsdatabasen på 60 navn fra listen for å sjekke at alt stemte. I stikkprøvene fant vi en feil, noe som tilsvarer en feilprosent på 0.3 promille, noe vi fant helt akseptabelt.

Det fantes også et annet problem. På listene hadde vi flere jurymedlemmer fra de krimtunge lagdømmene, Borgarting og Gulating, og færre fra de andre lagdømmene. Dette skyldes at navnene stammet fra listene over jurymedlemmer som hadde deltatt i saker de siste to årene, og det var færre gjennomførte rettssaker i disse lagdømmene i 2000 og 2001. Derfor måtte vi be MMI om å vekte utsendelsene til jurymedlemmer i de underrepresenterte lagdømmene for å få et representativt utvalg. Det ble gjort ved at det ble sendt ut flere spørreskjema til jurymedlemmer i disse lagdømmene.

4.4 Access-databasen

Alt dette materialet og det endelige datasettet ble samlet i Access-databasen som fikk navnet ”jurybase”. Databasen er i sin helhet vedlagt på den medfølgende CD-rom, og krever Microsoft Access for å leses. En beskrivelse av databasen og en brukerveiledning finnes på vedlegg 1.

4.4.1 Fra databasen kunne vi gjøre nye spørringer. Vi hadde jevnlig brainstorminger (Aarvåg, Hovik og Hagen), der vi grublet ut hva vi kunne søke etter. Etter at vi hadde bestemt oss for en spørring, gikk Hovik og utførte den. Han kunne som regel levere resultatene på under en time. Det følgende er eksempler på spørringer vi kunne utføre ved hjelp av databasen.

- Hvordan er gjennomsnittsinntekt, skatt og formue for de ulike yrkeskategoriene lekdømmerne befinner seg i?
- Kjønnsmessig aldersfordeling, og geografisk fordelt på de ulike lagmannsrettene.
- Geografisk yrkesfordeling.
- Hvor mange jurymedlemmer har deltatt i flere saker i løpet av 2000 og 2001.

4.4.2 Vi kunne også identifisere det vi kalte de ”ekstreme jurymedlemmene”. Det var de som hadde spesielle kvaliteter, som vi ønsket å intervju og lage reportasjer om i prosjektet:

- Det vi kalte ”juryteam”, jurymedlemmer som hadde sittet sammen i mange saker i 2000 og 2001.
- Den med flest saker. Ett jurymedlem hadde vært lekdømmer i åtte saker på to år!
- Den eldste og den yngste lekdømmeren.
- Det rikeste jurymedlemmet, en reder fra Kristiansand.

4.4.3 For å oppsummere: Ved hjelp av bygging og kombinasjon av ulike datasett bygget vi en database som var et formidabelt hjelpemiddel i jobben med å granske og beskrive den norske juryordningen. Vi var i stand til å besvare vår egen hovedproblemstilling. Databasen var først endelig ferdig i mai, tre og en halv måned etter prosjektstart.

4.5 MMI-undersøkelsen

Som tidligere nevnt bestemte vi oss for å spørre jurymedlemmene selv om deres opplevelser og inntrykk fra tjeneste som leddommere. Da tanken først oppstod, spurte jeg MMI om hvor mange vi måtte ringe til for å få et statistisk representativt materiale, med tanke på at vi selv kunne gjøre en intervjuundersøkelse på telefon. Det hele ekspanderte, og vi endte opp med å lage en 12-siders undersøkelse, distribuert til 1300 leddommere.

Vi ga ikke MMI et oppdrag, for så å vente på resultatene. Vi brukte halvannen måned på å utforme spørreskjemaet, og vi gjorde grundig research for å utforme det riktig. Først foretok vi en ringerunde til om lag 20 jurymedlemmer, derav flere formenn, fire advokater, flere førstelagmenn, jusprofessorer og jusstudenter, samt formannskapssekretærer i flere kommuner. Formålet med denne ringerunden var å kvalitetssikre spørsmålstillingene, identifisere temaer og spørsmål som var naturlige og viktige å ta med i undersøkelsen, samt å forsikre oss om at spørsmålsformuleringene var forståelige og formålstjenlige.

Resultatet ble 76 omfattende spørsmål, sendt ut 17. April. Undersøkelsen og oversendelsesbrevet er vedlegg 2 og 3.

Samtlige førstelagmenn i lagdømmene ble informert om at vi sendte ut undersøkelsen. Den var tydelig merket med Dagbladet, men vi fryktet at mange ville ta kontakt med sine lagdommer for å finne ut om det var riktig av dem svare på spørsmålene. Det viste seg å være en ufundert frykt, men varslet til lagdømmene viste seg å være tillitskapende, og flere førstelagmenn kom senere uoppfordret med innspill og kommentarer til prosjektet.

4.5.1 Svarene lot ikke vente på seg. Av 1300 spurte, svarte nesten 900. Det anså vi som meget bra, og MMI sa at undersøkelsen av representativ for alle landsdeler. Vi fikk gjennomsnittsdata fra MMI den 24. mai, med påfølgende detaljerte kjøringer 27. mai og 10. juni. Resultatene er vedlegg 4,5,6 og 7.

4.5.2 Resultatene var meget nyttige, og ga støttemateriale til flere saker, samt saker i seg selv. Detaljene om dette er presentert i prosjektlisten nedenfor. Det var også betryggende å se at resultatene i de aller fleste tilfeller bekreftet de funn vi hadde gjort gjennom vår egen databehandling.

Undersøkelsen kostet til sammen rundt 110.000 kroner. I det ligger det inkludert såkalte omnibus-spørsmål til hele befolkningen, for å sammenlikne jurymedlemmenes inntrykk av befolkningen med folks generelle inntrykk.

4.6 Andre undersøkelsesmetoder

4.6.1 Telefonundersøkelse:

Vi ønsket også å rette søkelyset mot hvordan jurymedlemmene ble valgt ut. Vi gjorde research om hvordan det skulle gjøres i teorien, og identifiserte kommunenes formannskapsrepresentanter som den sentrale kilden til informasjon om dette. Deretter utformet jeg et spørreskjema, og intervjuet 30 formannskapsrepresentanter over hele landet. Svarene ble systematisert, og jeg laget statistikk. Resultatet ble en oppsiktsvekkende sak om sviktende rutiner i dette arbeidet.

4.6.2 Innsamling av opplysninger fra lagmannsrettene

Et annet tema vi ønsket å granske, var i hvilken grad fagdommerne overprøver juryen og setter til side dommene. Ved å kontakte lagmannsrettene, fikk vi dem til å samle denne informasjonen og overlevere den til oss. Det er første gang denne informasjonen er samlet på 10 år Norge, og undersøkelsene viste at det er en firedobling av antallet tilsidesettelser på ti år.

5 Kilder og kildebruk

- 5.1 **Vår egen jurydatabase:** (beskrevet overfor). Vi vurderte denne som meget verdifull og anvendbar. Vi brukte mye tid på å ta stikkprøver og verifisere at den var korrekt. Dataene vi hentet ut fra den, kunne vi måle opp mot MMI-undersøkelsen. Resultatene fra de to datamaterialene stemte i all hovedsak godt overens, noe vi betraktet som bekreftelse og styrking av våre egne data.
- 5.2 **MMI-undersøkelsen** (beskrevet overfor): Undersøkelsen var representativ for alle landsdeler og svært omfattende. Disse dataenes validitet ble bekreftet av resultatene fra vår egen database
- 5.3 **Dokumentsøk i offentlige arkiver:** Det ble gjort grundige søk i offentlige arkiver. Jeg brukte de digitale postarkivene i Interpost-databasen på Internett, hvor man har tilgang til postlistene i samtlige departementer, samt noe etater. Der fant vi blant annet dokumenter som viste at justisministeren gjentatte ganger hadde blitt advart om mangelen på fremmedspråklige jurymedlemmer, uten at noe hadde blitt gjort for å øke andelen. Til sammen ble 50 – 60 sider dokumenter som omhandlet juryordningen innhentet etter bestilling på Internett. La meg som et hjertesukk si at det er en skam at denne databasen nå er nedlagt av regjeringen.
- 5.4 **Lekdommerutvalget:** Utvalget gjorde sin jobb på samme tid som oss, og brukte mange av de samme metodene som oss. Konstituert førstelagmann Rune Fjeld i Gulating lagmannsrett ledet prosjektet. Vi hadde mange timelange samtaler, hvor vi diskuterte metode og resultater. Han er en erfaren jurist, men hadde et åpent sinn, lyttet og kritiserte. Når det gjelder det juridiske jeg måtte lære, var han den viktigste kilden til lærdom. Vi var slett ikke alltid enig om hva som var den beste løsningen, men diskusjonene var stimulerende, og hjalp meg føre prosjektet videre. *Dessverre "lekker" han særdeles lite, så jeg klarte ikke få noen avsløringer om hva lekdommerutvalget ville falle ned på.*
- 5.5 **Juridiske spesialoppgaver, NOUer, juridiske publikasjoner.** Hadde kontakt med flere jusstudenter som hadde skrevet oppgaver om temaet tidligere. Blant annet hadde en student gransket datasystemet som trakk ut jurymedlemmer teoretisert seg fram til at det måtte ha systematiske feil. Vi tok opp denne tråden, og intervjuer med lagmannsrettene, ga oss nok dokumentasjon til å få RIFT til å innrømme at programvaren er foreldet og har systematiske feil.
- 5.6 **Formannskapssekretærene:** Sekretærene i 30 kommuner ble telefonintervjuet for å kartlegge hvordan jurymedlemmer ble valgt ut.
- 5.7 **Advokater og jurister:** De var viktige kilder for å målbære debatten, men også som kilder til diskusjon og bakgrunnsinformasjon, særlig i forbindelse med utformingen av MMI-undersøkelsen.
- 5.8 **Jurymedlemmer og juryformenn:** De var viktigst som intervjuobjekter som ga serien nærhet og liv. Men de fleste intervjuobjektene tilførte prosjektet mye gjennom sin erfaring med juryordningen. Jurymedlemmene ble systematisk intervjuet, på telefon, gjennom MMI-undersøkelsen, og de ble individualisert gjennom reportasjer med enkelte av dem.
- 5.9 **Lagmenn, dommere:** Stor kunnskap og meninger om juryordningen. Jeg har hatt lange samtaler med samtlige førstelagmenn, som har gitt viktig innsikt i hva som diskuteres og hvorfor, i rettspleien.
- 5.10 **Justisdepartementet:** Har gitt god tilgang til dokumenter og offentlig postgang om lekdommerordningen. Har også holdt oss oppdatert om deres eget arbeid med å granske juryordningen.

- 5.11 **Rettsvesenets IT- og fagtjeneste (RIFT):** Bidro med data til vår database, selv om deres registre var ubrukelige. RIFT måtte Innrømmet at dataprogrammet som trekker ut jurymedlemmer har systematiske feil.
- 5.12 **Lagdømmene og deres administrasjonssjefer:** Dommerne sitter i rettssalene, men administrasjonen i lagdømmene styrer innkalling og bruk av jurymedlemmer. Spesielt administrasjonssjef Odd Bergheim i Borgarting lagmannsrett brukte mye tid for å forklare hvordan systemet fungerer
- 5.13 **Politikere:** Vi snakket med justispolitikerne i Stortingspartiene, men jeg er skuffet over hvor lite engasjerte de var i saken.
- 5.14 **Tidligere artikler:** A-tekst-databasen var nyttig for å hente fram tidligere artikler og debattinnlegg om juryordningen. Det var nok å ta av.
- 5.15 **Lovdata:** Tidligere dommer fra lagmannsrettene, spesielt viktig i forbindelse med saken om dommernes tilsidesettelse av juryens dom.

6 Metodikk og systematikk

- 6.1 Med store mengder data ble det nødvendig å være meget systematisk i arbeidet. Noen av systematikken ble til underveis, men grunnelementene begynte vi med fra starten av.
 - 6.1.1 E-postarkiv: Alle e-poster ble samlet og arkivert alfabetisk etter avsender/mottaker, også utgående epost. Ved opptelling inneholder den totale korrespondansen over 400 e-post.
 - 6.1.2 Logg: Jeg førte logg over alt jeg foretok meg i hele arbeidsperioden. Her beskrev jeg hva jeg hadde gjort, forestående arbeidsoppgaver, telefonnummer og e-postadresser, hvem jeg hadde korrespondert med via telefon og e-post. Loggen inneholdt også referater fra møter. I tillegg brukte jeg loggen for å beskrive problemer jeg møtte underveis, samt som en bank for ideer som oppstod underveis. Loggen ble ført i flere fortløpende Word-dokumenter. Dokumentet ble raskt langt, og for å unngå enorme dokumenter, startet jeg på et nytt med jevne mellomrom. Loggen ble ikke delt mellom medarbeiderne, men ble sendt til reportasjeledelsen med jevne mellomrom som tilstandsbeskrivelser av prosjektet. Loggen ble også krydret med glimtvis personlige hjertesukk. Loggen er vedlagt i ett dokument i Word-format, og kan være verdt en titt. Mot slutten av prosjektet, når jeg begynte å få det travelt, led loggføringen av nedprioritering.
 - 6.1.3 Kontaktliste/Telefonliste/e-postliste: Alle aktuelle kontaktpersoner ble registrert i et eget register i Lotus Notes. Her fantes det også beskrivelser av de ulike kildenes roller i prosjektet.
 - 6.1.4 Dokumentarkiv: Ble opprettet ved hjelp av tematiserte mapper. Dokumenter hentet fra postlister fikk en mappe, lister over jurymedlemmer ble delt geografisk i mapper, juridisk forskning fikk en egen. Slik var det enkelt å holde oversikten.
 - 6.1.5 Jevnlige møter i gruppa for å oppdatere alle om framgangen og planene. Noen ganger flere dager på rad, som regel hver uke. Det ble laget et lite referat fra hvert møte, men siden vi bare var tre stykker, så ingen av oss behovet for å distribuere referatene.
 - 6.1.6 Elektronisk arkiv: i løpet av prosjektet ble det generert 165 filer i Excel, Access, Word og Pdf-format. Disse ble sortert i 24 mapper. Dokumentene og bakgrunns materialet tilhørende hver enkelt planlagt sak til avisen fikk egne mapper.
 - 6.1.7 Tidsforbruk: Jeg skrev ned når og hvor mye jeg jobbet med prosjektet, og om det var overtid eller arbeidstid.

7 Hvor mye arbeidstid og eventuell fritid er brukt på prosjektet?

7.1 I perioden februar til juni beregner jeg å ha brukt 800 timer på prosjektet, hvorav ca. 200 av disse på overtid. Jeg brukte mye fritid, også i helgene, for å komme i mål.

8 Spesielle erfaringer du vil nevne.

8.1 Problemer og utfordringer

- 8.1.1 Begrense prosjektet. Etter som datamaterialet og undersøkelsen kom på plass, fikk jeg en stor mengde ideer til saker i avisa. Noen kunne rett og slett ikke gjennomføres, fordi andre saker krevde mer tid. Noen av disse sakene ble tatt ned til notisnivå. Det var ikke vanskelig å prioritere, i den forstand at det var selvsinnlysende hvilke saker som var viktigst. Men likevel var det overraskende vanskelig å ”kill your darlings”, å si at denne saken må bortprioriteres. Svært mye materiale og data som hadde vært godt nyhetsstoff kom aldri på trykk.
- 8.1.2 Andre saker: Det sier seg selv at jeg måtte jobbe med andre saker i avisen i de fire månedene prosjektet varte. Kveldsvakter i turnus fulgte jeg også. Dette tok mye tid og konsentrasjon. Likevel møtte jeg stor forståelse i redaksjonen for at prosjektet krevde mye tid, og dersom jeg ønsket det ble jeg fristilt. Bare i få tilfeller ble jeg kommandert til å gjøre andre ting, og dette utgjorde ikke noe stort problem. Jeg jobbet blant annet med avsløringene av våpenkjøp fra Israel samtidig som jeg jobbet med juryprosjektet.
- 8.1.3 Publikasjon: Det var stadig et spørsmål om når vi skulle begynne publikasjon av prosjektet. Datoen ble forskjøvet fra medio mai til medio juni i små skritt. Den endelige deadline som hele tiden var fastsatt, var lekdommerutvalgets offentliggjøring av sin NOU, dømmes av likemenn. Den ble offentliggjort i juli, så vi nådde målet. Likevel ble prosjektet plutselig ”kastet på”. På kvelden den 11. juni fikk vi et intervju med juryformannen i Orderudsaken, Arill Bråthen, som snakket om rettssystemet og juryordningen. Dette ga juryprosjektet perfekt timing, med intervjuet med Braathen som et oppspark. Problemet var bare at selve prosjektet ikke var ferdig i oppfølgingen. Det betød intens jobbing i ett døgn i strekk for å få de siste forberedelsene på plass. Materialet var i hus, og det var stort sett skrivejobben for hovedsaken som måtte gjøres. Men resultatet ble at den tiden vi hadde satt av til foredling og presentasjon av materialet ble kort. Derfor ble den første saken fra prosjektet meget informasjonsmettet, og ikke så pedagogisk presentert som man kunne ønske. Likevel, etter et meget hektisk døgn, var jeg fornøyd med resultatet etter forutsetningene.
- 8.1.4 Igangsetting: Et av de vanskeligste tingene med å jobbe med et så omfattende prosjekt, var at jeg ikke ville sette det i gang før det var helt klart. Men med økende kunnskap og store mengder tilgjengelige data, syntes det som om det alltid kunne gjøres noe mer. Flere ganger gikk jeg til nyhetsredaktøren og utsatte starten på publikasjonen. Derfor var den framskutte starten av prosjektet trolig et nødvendig spark i baken for å komme i gang.
- 8.1.5 Enmannsjobb: Prosjektet var ment å være arbeid for to mann, men kollegaen som var utpekt av ledelsen trakk seg på et tidlig tidspunkt.
- 8.1.6 Excel-tåke: De store datamengdene var vanskelig å holde oversikt over. På et tidspunkt visste ingen av de tre personene i gruppa nøyaktig hvilke datamaterialer som var hvilke, og et arbeidsmøte ble avbrutt så alle kunne gå hver til sitt for å få oversikt. Problemet var at datamaterialene var i forskjellige faser av bearbeidelse på samme tidspunkt, de hadde ulike utgangspunkt. De ulike datasettene var også i ulik grad blitt vasket og kvalitetssikret. Resultatet var at alle datasettene måtte merkes og katalogiseres bedre enn de var inntil det tidspunktet. Dette var et arbeid som burde vært gjort tidligere, men da jeg skjønnte at det måtte gjøres ble resten av prosjektet enklere og mer oversiktlig.

- 8.1.7 Interne forhold i redaksjonen: På mange måter var jeg privilegert som fikk jobbe med et prosjekt jeg var meget engasjert i over lengre tid. Men jeg fikk likevel en følelse av at kolleger trodde jeg drev dank når jeg satt i ukevis foran et regneark uten å produsere noe på trykk. Det var også til dels ensomt arbeid, og når jeg på hvert morgenmøte fortalte om tilsynelatende liten utvikling i prosjektet, var det lett å få en følelse av å være daukjøtt i redaksjonen.
- 8.1.8 Bistand: Mot slutten av prosjektet, særlig i forbindelse med reportasjelegging av saker og intervjuer, trengte jeg bistand fra kolleger for å få det til å gå rundt. Det viste seg at motivasjonene for å jobbe for dette prosjektet var ymse. Kollega Gro Rognmo gjorde en fremragende jobb, det samme gjorde flere av korrespondentene, som dro ut i distriktene og snakket med folk, etter at jeg hadde gjort avtale med dem. Men andre ganger var kolleger mot- eller uvillige til å bistå, og jeg måtte gjøre også denne delen av jobben selv

8.2. Gleder og positive overraskelser

- 8.1.1 Velvilje fra korrespondentene. Akkurat som noen var uvillige, var det folk som valgte uselvisk og med stort engasjement og innsatsvilje å bruke sin arbeidstid på å lage reportasjer og gjøre intervjuer til prosjektet.
- 8.1.2 Ressurstilfang: Prosjektet hadde naturlig nok støtte fra redaktørene, og jeg hadde tilsynelatende ubegrenset med midler. Det er selvfølgelig ikke sant, men jeg brukte vel mellom 150 – 200.000 kroner på prosjektet. Når det er sagt, vil jeg legge til at jeg selv var opptatt av å begrense utgiftene så mye som mulig.
- 8.1.3 Stor interesse: Nesten alle som på noen måte ble involvert i prosjektet, enten det var som journalist, kollega, redaktør, kilde eller intervjuobjekt, uttrykte at de synes det var et viktig og nødvendig tema å undersøke. Denne tilbakemeldingen fikk vi også fra lagdommene og fra mange jurymedlemmer som deltok i undersøkelsen. I en lang og tilsynelatende arbeidsprosess, var dette oppmuntringer som bidro til å opprettholde optimismen. Redaksjonen støttet meg meget bra, og det var godt samarbeid i alle ledd.
- 8.1.4 Kunnskap: Jeg lærte mye! Om rettssystemet, om straffeprosess og om juryordningen. Men først og fremst lærte jeg mye om databehandling: Om hvor utrolig nødvendig og nyttig det er, men også om hvor fantastisk kjedelig det kan være. Jeg møtte og ble kjent med en masse hyggelige, velvillige og reflekterte mennesker, noe jeg alltid setter pris på. Det var et langt prosjekt, men jeg sitter igjen med mye jeg kan bruke videre i journalistikken, og mange opplevelser jeg er glad for.
- 8.1.5 Jeg fikk også optimisme på lekdommerstandens vegne. Uansett hvor mye galt det er med systemet, har jeg ved selvsynt erfart at lekdommerne i all hovedsak er ansvarlige, samvittighetsfulle mennesker, som har et reflektert forhold til gjerningen de har valgt til å gjøre.

9. Konsekvenser av prosjektet

Rettsvesenet er et system som endres langsomt. Domstolloven må endres av Stortinget. Derfor var vi hele tiden klar over at de svakheter, skjevheter og mangler ved juryordningen vi påpekte, ikke ville føre til noen umiddelbar endring av domstolloven.

Men rettsystemet er i endring, selv om det skjer langsomt. I justisdepartementet, i det juridiske fagmiljøet på universiteter, i advokatkollegier og i domstoler, diskuteres juryordningen og domstollovens svakheter hver eneste dag. En måned etter at vi publiserte vår materiale, presenterte Lekdommerutvalget forslag til omfattende endringer av lekdommersystemet i sin NOU "Dømmes av likemenn".

Hvordan kunne da dette prosjektet, som vi betraktet som et viktig bidrag i en pågående samfunnsdebatt, få innflytelse?

Det gikk over all forventning. De undersøkelser vi gjennomførte har blitt vurdert som verdifullt av det juridiske fagmiljøet og justisdepartementet.

- Lekdommerutvalget ba om å få tilgang til materialet Dagbladet hadde publisert, i tillegg til det store upubliserte materialet. Vi vet ikke i hvilken grad dette har påvirket arbeidet i Lekdommerutvalget.
- Justisdepartementet kjøpte i november rettighetene til å bruke Dagbladets undersøkelser og resultater for kroner 22.000. Dette gjaldt både publisert og upublisert materiale.
- Juridisk fakultet ved Universitetet i Oslo, ved professor dr. jur. Ulf Stridbeck, ba i oktober om å få tilgang til Dagbladets undersøkelser og resultater. De fikk universitetet gratis.
- En rekke jusstudenter har bedt om å få tilgang til materialet i sitt arbeid med forskning på temaet .
- Det ble skrevet flere kronikker, leserinnlegg og ledere om juryordninge etter at Dagbladet publiserte sin artikkelserie. Vårt arbeid stimulerte offentlig debatt.

Det betyr at prosjektet, som vi brukte 136 dager på å få på trykk, har fått et liv etter at avisene de stod i, er glemt. Hvor stor innflytelse vår journalistikk får, kan ikke måles på nåværende tidspunkt, og kanskje kan det aldri sies med sikkerhet. Men potensialet og muligheten for reell påvirkning av systemet, er reell.

Vi brukte mye tid på å utvikle og bruke nye metoder for å framskaffe relevante data som kunne brukes journalistisk i prosjektet. Min klare oppfatning er at i dette prosjektet var datastøttet journalistikk helt nødvendig. Avansert metodikk og utvikling av dataverktøy var helt nødvendig for å etterprøve tilstanden på et viktig samfunnsområde.

Dette var ikke et prosjekt som avslørte korrupsjon, eller felte en statsråd. Det handlet om å studere et kontroversielt system, og om å granske det i dybden. Vi brukte nye journalistiske metoder, og etter det vi vet har ingen har gjort noen grundigere undersøkelse rundt dette temaet.

Dagbladet er for en sterk, representativ og skikket lekmannsdeltagelse i rettspleien. Mitt håp er at prosjektet "juryen under lupen" har vært - og vil være – et bidrag som fører det norske rettsvesenet et lite skritt videre i den retningen.

Oslo, 19. Januar 2003
Anders Wennersberg Hagen (sign.)

Oversikt over vedlegg

- Alle artikler i prosjektet er vedlagt

Vedlegg 1: Beskrivelse og brukerveiledning av databasen ”jurybase”

Vedlegg 2: Undersøkelsen som ble sendt ut til om lag 1300 jurymedlemmer

Vedlegg 3: Utsendelsesbrevet til undersøkelsen

Vedlegg 4, 5, 6 og 7: Fire ulike kjøring av resultatene for undersøkelsen. Vedlegg 6 og 7 er så omfattende at de kun finnes som egne pdf-filer på CD-ROM-platen

Vedlegg 8: Eksempel på jurylister fra straffesaker. Vi tastet om lag 600 slike lister inn i Excel for å få et korrekt datamateriale.

Vedlegg 9: Eksempel på kommentarside for jurymedlemmer fra undersøkelsen. Jeg grupperte og kategoriserte om lag 700 slike kommentarer

Vedlegg 10: Liste over de publiserte artiklene, med dato, sidetall og forfatter

Vedlegg 11: CD-ROM-Plate inneholdende Accessdatabasen, samt andre dokumenter i denne metoderapporten.